

Heidy Purga
Kultuuriministeerium
min@kul.ee

Teie 17.04.2025 nr 1-11/467-1

Meie 12.05.2025 nr 1.2-3/39-1

**Rahapesu Andmebüroo arvamus
meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse
seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse
seadustiku muutmise seaduse eelnõu kohta**

Lugupeetud kultuuriminister

Täname võimaluse eest avaldada arvamust meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu) kohta. Rahapesu Andmebüroo (edaspidi RAB) kooskõlastab eelnõu märkustega.

Eelkõige palume jätta eelnõu § 1 punktiga 21 muudetava meediateenuste seaduse (edaspidi MeeTS) § 40 lõike 9 kavandatavas sõnastuses (RAB-i puudutavas osas) kehtestamata, kuna see hakkaks dubleerima olemasolevat regulatsiooni.

1. Palume kavandatavast MeeTS § 40 lõikest 9 välja jätta osa, mis puudutab enne tegevusloa väljaandmist RAB-iga konsulteerimist.

Eelnõu § 1 punktiga 21 muudetakse mh MeeTS § 40 lõiget 9 järgnevalt: „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus konsulteerida enne tegevusloa väljaandmist julgeolekuasutustega ning Rahapesu Andmebürooga, et saada teavet selle kohta, kas televisiooni- või raadioteenuse osutaja või tema juhtorgani liige või televisiooni- või raadioteenuse osutaja tegelik kasusaaja võib olla Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduva rahvusvahelise sanktsiooni subjekt, või selle kohta, kas televisiooni- või raadioteenuse osutaja või tema juhtorgani liige või televisiooni- või raadioteenuse osutaja tegelik kasusaaja võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada endast olulist ohtu ühiskonna turvalisusele.“

RAB ei toeta eelnõu § 1 punktiga 21 muudetavat MeeTS § 40 lõiget 9 kavandatavas sõnastuses ja palub sellest välja jätta osa, mis puudutab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (edaspidi TTJA) õigust enne tegevusloa väljaandmist RAB-iga konsulteerida. Nimetatud säte dubleerib rahvusvahelise sanktsiooni seaduses (edaspidi RSanS) juba olemasolevat regulatsiooni. Eriregulatsiooni kehtestamine MeeTS-is ei ole vajalik, põhjustades tarbetut segadust ja tekitades lisaks väärarusaama RAB-i rollist finantssanktsiooni rakendamisel. Nimelt on RAB-i poole pöördumine finantssanktsiooni kohaldamisel, samuti finantssanktsiooni kohaldamise kohustuse kahtluse korral iga füüsilise ja juriidilise isiku kohustus. Kõnealune kohustus on juba kehtestatud RSanS-i §-s 19, mille lõike 1 kohaselt juhul, kui füüsiline või juriidiline isik tuvastab, et temaga

ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt või tema poolt kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, kohaldab ta finantssanktsiooni ja teavitab sellest viivitamata RAB-i. Seadusandja on pidanud vajalikuks rõhutada, et teavitamiskohustust RSanS-i kohaselt täitavad nii riigiasutuste teenistujad kui ka registripidajad, aga ka ärisuhetes olevad või neid kavandavad füüsilised ja juriidilised isikud (RSanS §-d 19 ja 21).¹

Ühtlasi on RSanS-i § 19 lõike 2 järgi igal füüsilisel ja juriidilisel isikul (mis laieneb ülalkirjeldatud põhjustel seega tegelikult ka TTJA-le) hoolsuskohustus selle tuvastamisel, kas kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub sanktsiooni, kusjuures isik on kahtluse korral kohustatud ise hankima lisainformatsiooni. Nimelt näeb viidatud sätte ette, et kui füüsiline või juriidiline isik kahtleb, kas temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt või tema poolt kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, kohaldab ta finantssanktsiooni ja hangib lisateavet asjaolude kohta, mis võimaldavad kindlaks teha, kas kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt, kui füüsiline või juriidiline isik tuvastab lisateabe põhjal finantssanktsiooni subjekti või et tema poolt kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni või lisateave ei võimalda seda kindlaks teha, kohaldab isik finantssanktsiooni ja teavitab sellest viivitamata RAB-i. Selgitame, et praktikas hästi välja kujunenud süsteemi kohaselt toimub RAB-i teavitamine teate esitamisega RAB-i kodulehel olevat vormi² kasutades. Kõnealust vormi kasutavad ka kõik teised riigiasutused RAB-i poole finantssanktsiooni kohaldamise või selle kohaldamise kahtluse korral pöördudes. RSanS-i alusel toimub RAB-i koostöö vajadusel kõigi teiste riigiasutustega, sh näiteks eriti tihedalt Maksu- ja Tolliametiga. Ka eelnõu juurde koostatud seletuskirjast järeldub, et RAB-ile ei ole eelnõuga ilmselt soovitud anda suuremat rolli koostööks TTJA-ga, kui seda võimaldab RSanS juba täna.

Kokkuvõtlikult oleme seega seisukohal, et puudub vajadus sätestada MeeTS-is täiendavalt TTJA õigus RAB-iga konsulteerida, kuivõrd RSanS-is on juba kehtestatud RAB-i poole seoses finantssanktsiooni kohaldamisega pöördumise õiguslik raamistik, mis võimaldab TTJA-l seda teha. MeeTS § 40 lõike 9 täiendamise tagajärjel tekiks kaks paralleelset regulatsiooni, mis võib halvimal juhul tekitada segadust ja tõsta nii TTJA kui RAB-i koormust.

2. Muud tähelepanekud:

Eelnõu § 1 punktiga 23 täiendatakse MeeTS § 44 lõikega 3 järgmises sõnastuses: „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor võib tegevusloa andmisest keelduda, kui televisiooni- või raadioteenuse osutaja või tema juhtorgani liige või televisiooni- või raadioteenuse osutaja tegelik kasusaaja on toime pannud karistusseadustiku 8. või 15. peatükis sätestatud süüteo, on Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduva rahvusvahelise sanktsiooni subjekt või võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada endast olulist ohtu ühiskonna turvalisusele.“

Palume kaaluda võimalusi viidatud sätte (õigus)selgemalt sõnastamiseks. Nimelt on TTJA sellistes olukordades, kus televisiooni- või raadioteenuse osutajale tegevusloa andmine rikuks sanktsiooni (nt meediateenustega seotud piirangut, finantssanktsiooni vm sanktsiooni), kohustatud sanktsiooni kehtestava õigusakti alusel sanktsiooni kohaldama, mis sisuliselt tähendab, et teatud juhtudel tegevusloa anda ei tohi. Eelnõuga kavandavat sõnastust, mille kohaselt „peadirektor võib tegevusloa andmisest keelduda“, saaks tõlgendada ka nii, nagu oleks TTJA-l sanktsiooni

¹ Vt: Seletuskiri rahvusvahelise sanktsiooni seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (332 SE) juurde, lk 10: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/d2665559-f09b-43ec-9c69-5fdb5fd1cdae/>.

² Kättesaadav: <https://fiu.ee/saada-teade>.

kohaldamise olukorras igal juhul alati kaalutlusõigus otsustada, kas anda tegevusluba või mitte. Soovitame selguse huvides eristada olukorda, kus tegevusloa taotleja suhtes sanktsiooni kohaldamine on kohustuslik, mistõttu on tegevusloa andmine seega imperatiivselt välistatud, olukordadest, kus on põhjendatud jätta TTJA-le kaalutlusõigus. Mööname, et näiteks juhul, kui tegemist on ettevõttega või kanaliga, kus üks osanik on sanktsiooni subjekt, aga ei kontrolli või ei oma vähemalt 50%-list osalust (ehk otseselt ei ole sanktsiooni kohaldamise olukord), võiks TTJA-l olla kaalutlusõigus loa andmise või selle ära võtmise osas.

Analoogne tähelepanek on asjakohane ka puudutavalt eelnõu § 1 punkti 25, millega täiendatakse MeeTS § 51 lõikega 6¹ (punktide 2 ja 3 sõnastuse osas).

***

Täname veelkord võimaluse eest arvamust avaldada ja oleme valmis täiendavate küsimuste korral neile vastama.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Matis Mäeker
Rahapesu Andmebüroo juht